

Konference Moderní veřejná správa 2022

14. – 15. května 2022

S čím se aktuálně potýkají obce a města?

Mgr. Radka Vladyková
výkonná ředitelka Svazu měst a obcí ČR

Aktuální problémy

- Finance
- Energie
- Odpadové hospodářství
- Dostupnost bydlení
- Nedostatek zdravotníků v regionech
- Nedostatek sociálních pracovníků
- Nedostatek mateřských a základních škol
- Chybějící dopravní infrastruktura
- Nedostatečné pokrytí vysokorychlostním internetem
- Vylidňování některých regionů

Finance

- předpoklad zvyšování inkasa daní vlivem vyšší inflace
- navyšování cen → negativní dopad na schválené rozpočty a investice
- pád Sberbank
- mimořádné výdaje spojené s řešením uprchlické krize
- ukládání nových úkolů v přenesené i samostatné působnosti bez zajištění financování ze strany státu

Energie

- zásobování municipální infrastruktury energiemi
 - problematické hledání dodavatelů
 - strmý nárůst cen
- chybějící legislativní rámec pro projekty komunitní energetiky

Odpadové hospodářství

- nevyhovující legislativní úprava poplatků za odpady (evergreen v podobě neplatících rekreatantů);
- absence zodpovědnosti výrobců některých obalů a dalších materiálů za jejich produkci a zatěžování odpadového systému (přenosné obaly na jídlo z restaurací, propagační tiskoviny)
- tlak „nápojářů“ na povinné zálohování PET lahví
- monopol svozových firem → tlak na cenu

Dostupnost bydlení

- v některých městech je de facto nemožné získat bydlení
- bariéry obecní výstavby
 - nedostatek kapacit
 - nevýhodné podmínky dotací na výstavbu
 - ceny stavebních materiálů
- příprava zákona o dostupném bydlení – nutná participace zástupců územních samospráv již na začátku legislativního procesu

Nedostatek zdravotníků v regionech

- nerovnoměrné rozložení v rámci měst a obcí → rozevírání nůžek mezi dostupností zdravotní péče pro obyvatele městských aglomerací a venkova
- nedostatek praktických lékařů, pediatriů a zubařů zejména na venkově
- motivační systém
- aktivní zapojení zdravotních pojišťoven do řešení problémů
- možnost sdílení v rámci DSO?

Nedostatek sociálních pracovníků v regionech

- stěžejní činnost, jejíž význam bude nadále růst a bez níž se naše společnost ani v budoucnu neobejde
- chybí legislativní úprava sociální práce
- výkon sociální práce v přenesené působnosti – nedostatečná finanční podpora ze strany státu
- vysoké nároky na vzdělání sociálních pracovníků x nedostatečné finanční ohodnocení sociálních pracovníků

Nedostatek mateřských a základních škol

- dlouhodobý problém
- MŠMT aktuálně připravuje dotační výzvu na základě dat chybějících kapacit z území
- potřeby budou ale i v důsledku uprchlické vlny z UA vyšší
- lepení nedostatečných kapacit mateřských škol dětskými skupinami je polovičaté řešení
- navyšování počtu žáků ve třídách do maximálních kapacit je krok zpět

Chybějící dopravní infrastruktura

- stále chybí zásadní dopravní stavby
- nejen dálnice zkracující vzdálenosti do větších aglomerací, ale také obchvaty měst
- nutné řešit stále se zvyšující intenzitu dopravy a s ní spojené negativní dopady (hluk, ovzduší, bezpečnost)

Nedostatečné pokrytí vysokorychlostním internetem

- špatně nastavená podpora a nedostatečná příprava programu ze strany MPO v předchozím období
- dostatečné pokrytí vysokorychlostním internetem je základním předpokladem pro rozvoj digitalizace ve veřejné správě
- v některých místech nelze bez dotací pokrytí zajistit

Vylidňování některých regionů

- nedostatek kvalifikovaných pracovních míst, případně málo příležitostí práce na dálku
- chybějící služby
- špatná dopravní dostupnost
- rozevírání nůžek zejména ve strukturálně postižených regionech

Programové období 2021-2027

- Svaz je zapojen do přípravy programového období 2021 – 2027 a NPO, dobrá spolupráce, partnerský přístup
- Dlouhodobým problémem jsou náročná administrativa, kritéria často neodpovídající aktuálním potřebám a neprovázanost jednotlivých dotačních zdrojů
- Demotivující pro obce jsou i podmínky a požadavky na udržitelnost již podpořených projektů
- Projekty nastávajícího období budou dále limitovány novými kritérii jako DNSH, nutno zohlednit také Taxonomii, což může snížit absorpční kapacitu
- Obce by uvítaly finanční a metodickou podporu při přípravě projektových záměrů

Aktuálně řešíme v IROP

- SC 1.1 Digitalizace, e-government – aktuální nastavení de facto nutí samosprávy k závislosti na IT společnostech, namísto, aby si kritickou digitální infrastrukturu budovaly samy
- SC 2.1 Prevence rizika katastrof/IZS: i přes mnohokrát uplatňované připomínky není možné z IROP podpora JDH v městech nad 25 tis. obyvatel, což může představovat zásadní problém pro budoucí bezpečnost celé země
- SC 2.2 Zelená infrastruktura/Veřejná prostranství: nastavení podmínek zásadně limituje absorpční kapacitu měst čerpat – např. max. 5-10% nákladů na tzv. šedé investice a další kritéria: Reálně hrozí situace, kdy se úhrada projektu z dotace pro žadatele stává neekonomickým řešením

Národní plán obnovy

- Budou naplněny milníky a dosaženo reforem?
- Je časový harmonogram realistický? Jakékoliv nedodržení závazků může ohrozit NPO jako celek
- Nutno více definovat pravidla DNSH a nabídnout metodickou podporu, aby riziko nebylo na žadateli
- Možnost uplatnění DPH se liší u jednotlivých komponent
- Svaz podporuje změnu CID – Rozhodnutí Rady o Implementaci, ve smyslu prodloužení doby implementaci a případné změny indikátorů komponent NPO, z důvodů uprchlické krize – nutno některé výdaje předefinovat, ale i z důvodu aktuálního zpoždění v přípravě.

A na závěr: Uprchlická krize

- Zásadní zátěž na infrastrukturu, kapacity a finance měst a obcí, oslabené po pandemii COVID 19
- Nutno začít řešit dlouhodobou integraci z pohledu finanční udržitelnosti
- Otázka relokace a následného začleňování uprchlíků musí být řešena rychle a aktivně na úrovni vlády
- Je třeba podpora finanční a metodická
- Vysoká důležitost dobré komunikace a zapojení nových skupin: potřeba navýšení personálních kapacit dotčených samospráv

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji Vám za Vaši pozornost.
